

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

KANCELARIA SENATU

03980200763322
RPW/6704/2023 P zał.
2023-03-28 rej. Kamela Iwona

DSR-IV.059.35.2023.AW

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 9 lutego 2023 r. znak: BPS/043-58-2082/23, w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Jerzego Wcisłę na 58. posiedzeniu Senatu w dniu 9 lutego 2023 r. dot. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, uprzejmie informuję.

Do właściwości Ministra Rodziny i Polityki Społecznej należy realizowane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 z późn. zm.) wsparcie materialne dla niektórych osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych. Osoby uprawnione do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji, mogą liczyć na pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przyznawanych po spełnieniu kryteriów, w tym kryterium dochodowego, wskazanych w ww. ustawie.

Celem ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest wsparcie osób uprawnionych do alimentów, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów, a nie przejęcie przez budżet państwa od osób zobowiązanych do alimentacji obowiązku wywiązywania się z alimentów.

Podstawowym warunkiem przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest spełnienie kryterium dochodowego, które obecnie wynosi 900 zł netto na osobę w rodzinie. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Osobie uprawnionej świadczenie przysługuje do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Należy podkreślić, że to rząd Zjednoczonej Prawicy, po ponad dekadzie braku działań ze strony poprzednich rządów, podjął szereg inicjatyw zmierzających do podwyższenia kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Najpierw w 2019 r. i 2020 r. podniósł zamrożone wcześniej przez 11 lat kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z kwoty 725 zł na osobę miesięcznie do aktualnej kwoty 900 zł.

Ponadto, na podstawie ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. z 2021 poz. 1162), wprowadzony został stały mechanizm wzrostu kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kryterium dochodowe podlega co 3 lata zwiększeniu o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia

za pracę (kwota kryterium dochodowego będzie przeliczana co 3 lata w taki sposób, że jej wysokość będzie wynosiła tyle, ile wynosiłaby, gdyby waloryzacja o procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę przeprowadzana była co roku). W styczniu 2023 r. przeprowadzona została po raz pierwszy waloryzacja kwoty kryterium dochodowego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o ww. nowe zasady. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 stycznia 2023 r. (M.P. 2023 poz. 121), od dnia 1 października 2023 r. kwota kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniesie 1209 zł co oznacza wzrost o ponad 34% wobec obecnej kwoty 900 zł, co istotnie zwiększy dostęp do tych świadczeń.

Dodatkowo, obok podwyższenia samego kryterium dochodowego, począwszy od 1 października 2020 r., przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wprowadzono tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”, który polega na tym, że przekroczenie przez osobę uprawnioną progu dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, nie skutkuje utratą prawa do tych świadczeń, ale osoba taka co do zasady może otrzymać świadczenie pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego.

Należy jednak zwrócić uwagę, że celem regulacji zawartych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie jest przejęcie przez budżet państwa obowiązku rodziców polegającego na wywiązywaniu się z alimentów na rzecz dzieci, lecz zgodnie z zasadą pomocniczości, wsparcie osób uprawnionych do alimentów (dzieci) znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

W opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej sposobem walki ze zjawiskiem niealimentacji jest przede wszystkim poprawa egzekucji alimentów. Natomiast poziom egzekucji alimentów zależy przede wszystkim od skuteczności działań komorników sądowych. Zaś przepisy dotyczące egzekucji orzeczeń sądowych zawarte w ustawie Kodeks postępowania cywilnego oraz w ustawie o komornikach sądowych, w tym przepisy dotyczące egzekucji orzeczeń dotyczących alimentów należą do właściwości Ministra Sprawiedliwości. W opinii MRiPS, w kwestii zjawiska niealimentacji, działania powinny skupiać się przede wszystkim na poprawie efektywności egzekucji alimentów, a nie na zwiększaniu transferów środków budżetu państwa wypłacanych w zastępstwie niepłaconych alimentów i zdejmowaniu w ten sposób presji z dłużników alimentacyjnych by płacili alimenty. Ww. transfery środków zjawiska niealimentacji nie likwidują, ani nie ograniczają, a jedynie przenoszą de facto obowiązek alimentacyjny na pozostałą część społeczeństwa.

Jednocześnie należy wskazać, że podstawową i formę wsparcia rodzin wychowujących dzieci stanowi powszechny rządowy program „Rodzina 500+” oraz program „Dobry start”. Zarówno świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+”, jak i świadczenie dobry start nie są wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co oznacza, że w praktyce to kryterium, w wielu przypadkach, jest dużo wyższe niż wskazano wyżej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny
i Polityki Społecznej

Barbara Socha

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/